

Zkoušky insolvenčních správců

Oblast insolvenčního práva prošla v nedávné době zásadní legislativní změnou. Změny terminologické jsou podloženy změnami systémovými a obsahovými. Oblastí, která je výrazně nová je výkon činnosti insolvenčních správců.

Základní úprava je zakotvena v zákonu č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích ve znění pozdějších předpisů, který upravuje vznik práva výkonu činnosti insolvenčních správců a jejich seznam. Cílem tohoto textu ale není rozbor jednotlivých ustanovení uvedeného zákona, ale zejména úprava podmínek získání oprávnění k činnosti správce.

Povolení výkonu činnosti

Insolvenční správce může být fyzická osoba a za určitých okolností i osoba právnická, zejména pak ve formě veřejné obchodní společnosti. Právo vykonávat činnost insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci povolení vykonávat tuto činnost. Podmínky pro vydání takového povolení jsou upraveny v § 6 zákona č. 312/2006 Sb. Před vyjmenováním všech náležitostí je třeba ještě zdůraznit, že regulace je plně v kompetenci výkonné státní moci. Pro insolvenční správce nevzniká žádná profesní komora s povinným členstvím a proto také vydávání povolení k činnosti je v kompetenci přímo Ministerstva spravedlnosti, stejně jako administrativní a organizační zajištění celého systému zkoušky a vedení seznamu.

Podmínkou pro vydání povolení k výkonu činnosti je

- plná způsobilost k právním úkonům
- složení zkoušky
- bezúhonnost
- úhrada správního poplatku k zápisu do seznamu ve výši 5 tis. Kč
- uzavření pojistné smlouvy

Obsah zkoušky

Podmínky a obsah zkoušek insolvenčního správce jsou upraveny vyhláškou č. 312/2007 o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců. Tato vyhláška upravuje obsah a další náležitosti zkoušky, rozdílové zkoušky a zvláštní zkoušky insolvenčního správce.

Základní rozdělení zkoušky je na část písemnou a ústní. Cílem, zejména v písemné části, je zjištění znalostí uchazeče z oblasti insolvenčního práva, ale také schopnosti jejich aplikace. Ústní část pak prověřuje znalosti potřebné k výkonu funkce insolvenčního správce ve vyhláškou ve vyhláškou vyjmenovaných oblastech:

- občanské, obchodní a pracovní právo
- občanské právo procesní
- úpadkové právo
- správní právo včetně správního řízení
- finanční právo včetně daňového řízení
- řízení podniku
- účetnictví

Vyhláška dále podrobněji upravuje ústní zkoušku pro některé specifické situace správců, zabývající se finančními institucemi, obchodem s cennými papíry apod. Určitým problémem, který se při aplikaci obsahu zkoušky ukázal, je rozsah výše vyjmenovaných oblastí. Některé z nich mohou být pojaty velice široce a může tedy vzniknout nejistota ohledně rozsahu zkoušené problematiky. Takovým příkladem je například účetnictví nebo řízení podniku, což jsou široce spektrální obory s průřezem do mnoha ekonomických oblastí. Za východisko musí být vždy považován princip zaměření na znalosti, které se vážou k reálným potřebám insolvenčních správců. Jakýmsi vodítkem do budoucna měla být osnova jednotlivých oblastí, která bude obsahovat okruhy, rozpracované do dílčích bodů a tvořící základní osu ústní zkoušky.

Ministerstvo spravedlnosti pracuje při přípravě obsahu zkoušek s celou řadou odborníků z oblasti práva a zřídilo také expertní skupinu pro insolvenční správce ve které jsou mimo jiné zástupci dotčených profesních komor včetně Komory daňových poradců ČR a České advokátní komory a dále např. České národní banky. Úkolem této expertní skupiny je podílet se na přípravě organizační a obsahové náplně zkoušek tak, aby tato odpovídala potřebám praxe.

Průběh zkoušky

Cílem je vytvořit funkční zkušební systém pro všechny uchazeče, kteří se chtějí stát insolvenčními správci, a to ve třech úrovních. Standardní zkoušky pro běžné zájemce, rozdílové zkoušky pro advokáty, daňové poradce, auditory a notáře a zvláštní zkoušky pro specifický okruh správců zabývajících se finančními institucemi, velkými společnostmi apod.

Písemná část zkoušky se bude konat několikrát ročně. Místem konání je Justiční akademie v Kroměříži. Obsahem písemné části zkoušky je test složený ze 70 otázek, přičemž každá z nich má 4 varianty odpovědí A, B, C, D. Správná odpověď však nemusí být jen jedna, ale může to být také více variant od dvou po čtyři správné odpovědi. Samozřejmě existuje také varianta, kdy správná odpověď není žádná. Ve všech případech je každá jednotlivá otázka hodnocena jedním bodem v případě správné odpovědi nebo žádným, pokud není odpověď absolutně správná. Nutnou podmínkou k úspěšnému složení písemné části zkoušky je správné zodpovězení nejméně 80% otázek. V této chvíli nejsou testové otázky uchazečům k dispozici i když se vede diskuze o jejich případném uvolnění tak, aby se mohli všichni zájemci dobře připravit. Doba pro zpracování písemné části zkoušky může být až 4 hodiny a mělo by být tedy dostatek času pro zpracování. Testy jsou vyplňovány prostřednictvím výpočetní techniky, což zamezuje subjektivnímu hodnocení a zabezpečuje jednotný postup v hodnocení. Uchazeč může použít jako pomůcky dostupnou časopiseckou a knižní literaturu včetně právních a jiných předpisů, a kalkulačtor. Naopak nesmí v průběhu zkoušky použít počítač, mobilní telefon. Díky počítačovému zpracování se uchazeči dozví výsledek písemné části zkoušky bezprostředně po jejím skončení.

Ústní část zkoušky se bude konat nejpozději do 3 týdnů po úspěšném složení písemné části zkoušky nejen v Kroměříži, ale také v Praze, přičemž bude snahou rozdělit uchazeče podle jejich bydliště. V případě nízkého počtu pozvaných na ústní část může být toto místo jenom jedno, tak jak to bylo při prvním termínu ústní části v

červnu 2008, kdy tímto místem byla Praha. Ústní část zkoušky trvá nejdéle 2 hodiny a probíhá před zkušební komisí, která pokládá otázky v rámci rozsahu zkoušky, dle své úvahy a uchazeč na ně bezprostředně odpovídá. O výsledku komise rozhodne po skončení vlastní zkoušky a sdělí na místě uchazeči výsledek. Klíčové pro ústní část je její obsah. Jak již bylo zmíněno, velmi by pomohla podrobnější specifikace vyjmenovaných okruhů, což by ulehčilo orientaci při přípravě uchazečů. Ukazuje se, že velkou část žadatelů o zkoušku budou tvořit advokáti, ale jsou mezi nimi i daňoví poradci a auditoři. Na rozdíl od běžných uchazečů mají tyto vyjmenované profese zvláštní režim ústní zkoušky, který spočívá ve zúžení zkoušených oblastí. Důvodem je to, že všichni již absolvovali profesní kvalifikační zkoušku v rámci svých profesí u příslušných komor. V této chvíli ještě není zcela uzavřena diskuze o přesném vymezení ústní zkoušky, ale zdá se, že kromě insolvenčního zákona budou advokáti zkoušeni z účetnictví, auditoři ze správního práva včetně správního řízení a daňoví poradci z práva pracovního.

Organizace zkoušky

Žádosti o vykonání zkoušky přijímá Ministerstvo spravedlnosti. V žádosti je uvedeno jméno a příjmení, rodné číslo, adresa trvalého pobytu, adresa pro doručování písemností, požadovaný druh zkoušky a souhlas se zpracováním osobních údajů. K žádosti je dále připojen doklad o dosaženém vzdělání, případně doklad o tom, že uchazeč je advokátem, daňovým poradcem, auditorem nebo notářem. V případě žádosti o vykonání zvláštní zkoušky doklad o složení zkoušky insolvenčního správce nebo rozdílové zkoušky. Za připuštění ke zkoušce se platí poplatek ve výši 5 tis. Kč.

Zkušební komise jsou tříčlenné a složené ze zaměstnanců ministerstva a dalších osob. V tomto případě se počítá zejména se zástupci profesních komor, ale u zvláštní zkoušky jsou zkušební komisaři jmenováni z České národní banky. Zkoušky se mohou spolu se zkušební komisí zúčastnit také náhradníci s hlasem poradním bez práva hlasovat. I náhradníci by ale měli být formálně jmenováni, jako zkušební komisaři.

Obě části zkoušky jsou neveřejné. Pokud se uchazeč nemůže z vážných důvodů dostavit ve stanoveném zkušebním termínu ke zkoušce, svoji neúčast omluví písemně do 10 dnů od termínu zkoušky. V tom případě může konat zkoušku v náhradním termínu. Neomluvená neúčast je hodnocena s výsledkem neúspěš. Pro úspěšné složení zkoušky je třeba uspět u obou jejích částí. Při neúspěšném absolvování je nutné opakovat vždy i písemnou část. Úspěšným uchazečům ministerstvo zašle spolu s výsledkem zkoušky osvědčení, které dokládá její úspěšné složení.

V Brně dne 29. 7. 2008

Ing. Radek Neužil

vedoucí kanceláře Komory daňových poradců ČR

člen expertní skupiny pro insolvenční správce Ministerstva spravedlnosti